

HOŘE Z NEROZUMU

Život sám, a divadelní zvláště, je plný překvapení. Ne vždy jsou příjemná. V toku času se po radosti objeví i zklamání, po okouzlení přichází rozčarování. Ani hronovské přehlídky nebývají prosty těchto pocitů.

Hledejme klíč k včerejší inscenaci Krále Ubu. Začneme poučeným a nápaditým režisérem, který si vzal předlohu velmi blízkou „študácké“ duši, protože skýtá nejednu možnost ke zdravé legraci, recesi, jejíž výklad může mít i hlubší podtexty, než kolik jich dokáže uhrát zcela začínající soubor. Křivdili bychom představení, když bychom tvrdili, že nemá koncepci. Je zcela patrná, režijní záměr je jasný. Dvacet divadelních nováčků si chtělo zahrát se všim puvabem nezkušeného, neopereňného mládí hru, kterou Jarry napsal ve svých patnácti letech a která v našem prostoru a čase nabyla značně jiných významů. Režisér vycházel ze situace, že nemá k dispozici herce, schopné vytvořit postavu, dát jí lidské, zkušenostmi pojištěné zázemí. Na nehereckých výkonech stavěl stavbu své koncepce. Ve chvíli zrodu, v čase jablonecké přehlídky i zájezdu do Rakouska, byla tato koncepce naplněna neuměním, neherectvím, puvabem hravého mládí, které zná hranice svých možností, ale které zároveň má radost z hraní si na hru.

Mohli bychom si tedy položit otázku, kam se toto všechno najednou podělo? Kam byl odvat pel a puvab hravosti, kde zmizela radost z legrace, která ještě v Jablonci sršela z jeviště a byla hledištěm spontánně přijata? Proč se puvab neumění změnil v cosi chťěného, proč neherci, pro jejichž spontánnost a radostnost, jimž tleskali Jablonečtí, obecenstvo v divadle Na zábradlí i Rakousku, se najednou tolik proměnili, že síla představení, spočívající ještě nedávno v elánu, se tak brzy rozplývá v únavě, šedi, až se zcela rozplyne? Je to tím, že ohlasy tisku a divadelníků ze Zábradlí, vnesly do mladých srdcí pocit neotřesitelnosti pozice, vydobytých na mezikrajově přehlídce a za hranicemi?

(Pokračování na str. 2.)

16. SRPNA

37. JIRÁSKŮV HRONOV

(Pokračování ze str. 1.)

Je to proto, že počtem repris vymizela radost ze hry? Asi budeme velmi těžko hledat správnou odpověď. Každý náznak bude jedním kámenkem složitě stavebnice, z níž se skládá amatérský divadelní soubor, který stojí na počátku svého snažení. Míra odpovědnosti vůči obecnstvu může být vzpruhou nebo i brzdou, předčasná sebejistota nemusí vždy přinášet sladké plody uznání.

Inscenace Krále Ubu jistě vzbudí horkokrevné diskuse. Proč ne, od toho se na Hronovy jezdí, aby se diskutovalo a když se něco zcela nepovede, aby se více či méně temperamentně lálo porotě. Březnický Ubu však přece jen přinesl cosi pozoruhodného. Důslednou režijní práci, naplněnou přemírou gagů, výtečnou scénu a spoustu nápadů v kostýmech a vybavení rekvizitami.

Pamětníci Jablonecké přehlídky budou asi zklamáni, že všechno to dobré, co režisér dal inscenaci, v Hronově brzo vyprchalo a zmizelo pod nánošem jakési únavy či nezájmu. Ale možná i předčasná a ničím neopodstatněná jistota, že „to zase vyjde“.

Řekli jsme o souboru, že je to parta. Soudržnost dobré (i divadelní) party se pozná i ve chvíli, kdy nesvítí slunce. Ti, kteří budou považovat vůli k divadlu za silnější, než okamžitě a pomijivě okouzlení úspěchem, asi setrvají. Stejně jako režisér, jehož talent, smysl pro jevištní prostor a naplnění režijní koncepce nemohl zastřít ani mlhavý a matný výkon interpretů. Potom, zocelení úspěchy i prohraní se stanou opravdovým divadelním kolektivem — partou.

Prosím případné čtenáře, aby prominuli tvrdá slova na adresu mladého kolektivu, která vyplývají z názoru poroty i mého vlastního. Chvála, která byla řečena naposledy včera v tomto zpravodaji, vyplývala ze zkušeností z Jablonce a Rakouska, z úspěchu v divadle Na zábradlí. Leč mýlit se a dělat chyby je lidské. A jenom ten, kdo nedělá nic, se nepomýlí. Věřme, že na chybách a omylech poroste i soubor studentů z Březně.

Jiří Bílý

HRONOVSKÝ ZÁPISNÍK

Dnes večer se představí Komorní orchestr H. Wihana JKP Police n. M. v samostatném koncertu. V programu zazní úvodní věta ze Symfonie A dur Jana Zacha, Beethovenova nová koncertní arie „Ah! Perfetto!“ Koncert pro violoncello a orchestr Karla Stamice a závěrem komorní kantáta Otvírání studánek Bohuslava Martinů na text Miloslava Bureše. Sólisté koncertu: zasloužilý umělec prof. B. Heran, violoncello, Svatava Imramovská, zpěv, spoluúčinkují: ženský sbor pěveckého sboru Dalibor ZK MAJ Hronov, sbormistr Milan Fröhlich, členové Polického dětského sboru (sbormistr Karel Petr). Komorní orchestr H. Wihana řídí M. Imramovský.

Mnoho Jiráskových Hronovů pamatuje hronovské muzeum, mnoho účastníků divadelních přehlídek poznalo sbírky tohoto zařízení. Památky na významné osobnosti, předměty, svědčící o hmotné kultuře lidí této oblasti, kroje, vyšivky a zajímavé výtvarné práce — to vše si můžete také prohlédnout, navštívíte-li muzeum v budově hronovského Jiráskova divadla. Je otevřeno denně od 8—13 hod. a od 14—17 hodin.

Je to poprvé, co uvidíme v Hronově anglický soubor. Shodou okolností zapadá věkově složení anglického souboru plně do rámců letošní přehlídky, kde také převládají soubory věkové mladé, získávající první zkušenosti na divadelních prknech. Anglie je země divadelní tradice, jména jako Shakespeare, Wilde, Shaw, jsou pojmem blízkým našim divákům stejně, jako kdekoliv jinde na světě. Anglická mládežnická divadelní dílna, jak by se dal volně přeložit název jejich souboru, odpovídá svým typem práce mnoha našim studiím mladých, která se u nás rozrůstají velmi potěšitelně. Vedle prvního anglického vystoupení v Hronově, je to také první uvedení musicalu v dějinách hronovských přehlídek. Trochu závidíme Angličanům to, že se divadlu věnuje na mnoha jejich školách soustavná pozornost. I sám autor dnešní hry je jedním z divadelních pedagogů, který vycházel při psaní musicalu právě z potřeb divadelního studia mladých.

We are glad to see you!

Divadelní mládež nastupuje v posledních letech velmi výrazně do popředí. Známe řadu ryze mladých profesionálních souborů, které již podstatně ovlivňují svět profesionálního divadla. Také v amatérském divadle začíná ve světě nástup mladé generace. Letošní Hronov se tak stává spíše přehlídkou budoucnosti amatérského divadla a zásluhou Angličanů a nakonec i Švédů má tento pohled na budoucnost širší mezinárodní záběr. Anglický soubor již vystoupil v pondělí v Hradci Králové. Hronovské publikum srdečně vítá mladé Angličany s jejich hrou. Mládež vzbuzuje letos sympatie a dnes tyto sympatie plně patří mladému anglickému souboru. Přejeme si, aby spojitě, která byla navázána mezi Československem a Londýnem, byla spojitě trvalou, protože jediné vzájemným poznáváním, setkáváním, diskusí, mohou mládež najít cestu k novým hodnotám. Přejeme Dicku Turpinovi plný úspěch na hronovském jevišti, stejně jako přátelům z Anglie mnoho krásných zážitků u nás a velký potlesk diváků.

Fotografie z inscenace anglického souboru Devět skandálních příběhů Dicka Turpina.

Názory na to, jak nejlépe vytvářet amatérské představení se samozřejmě různí. Proto však jsou organizovány tribuny — veřejná shromáždění, besedy a kluby, kde se mají konfrontovat názory za pomoci odborných lektorů analyzovat a hledat správná měřítka pro tvůrčí práci, hledat také správné metody pro vytvoření rovnováhy mezi všemi složkami divadelní práce. V těchto diskusích se však málo hovoří o scénografi, ačkoliv je rovnocennou složkou dramaturgické, režijní a herecké práce. Na to, co si myslí o amatérském divadle, jsme se zeptali jevištního mistra Národního divadla v Praze, který je také účastníkem 37. Jiráskova Hronova.

Myslím, že amatérská scénografie je po všech diskusích které se před lety na Hronově i jinde (ku příkladu ve scénografické sekci při ústředním poradním sboru, která neexistovala dlouho) vedly, je popelkou ochotnických jevišt.

Na výtvarnou práci při tvorbě představení se skutečně obvykle neklade zvlášť velký důraz. Existuje totiž ještě domněnka, že návrh scény, a samozřejmě její provedení, není zvláště důležitý, že není také důležitý přesný a logický půdorys, dobrá práce osvětlovače není důležitou složkou každého představení, ale jen doplněk, který stejně k vytvoření dramatického prostoru příliš nepomůže.

Bylo by mylné se domnívat, že tato situace vzniká z toho, že režiséři neuznávají scénografii. Hlavní důvod je v tom, že lidé, kteří amatérské divadlo dělají, jsou v tomto směru bezradní, neumějí tu umělecko-technickou stránku představení dát dohromady. Vždyť se většinou nemají na koho obrátit. Profesionálních výtvarníků, kteří chtějí pomoci, je velmi

málo a jejich přístup k amatérskému divadlu je obvykle netvůrčí. Myslím tím, že se jejich pomoc skládá hlavně z vytvoření výtvarného návrhu málokdy však pomáhají a spolupracují tvůrčím způsobem se souborem i během zkoušek. Někdy se také stane, že konečná realizace návrhu jde dokonce proti koncepci tvůrčích představení.

Je možné, že se nemůžete ubránit profesionálnímu nadhledu, jste-li zvyklí na podmínky velkého divadla.

Pracuji už dlouho v amatérském souboru, znám dokonce podmínky i v mnoha dalších kolektivech. A jestli si myslíte, že v profesionálním divadle jsou zvlášť jiné, je to omyl. Rozdíl je snad ve velikosti jevišti, množství repris, ale naše technické možnosti a možnosti větších souborů se mnoho neliší. Myslím si ale, že lze pracovat k tomu, aby se scénografická vybavenost souborů zlepšila. Čím? Že se budeme hodně učit. I v Hronově. Při hodnocení jednotlivých souborů — kdy by se o výtvarné stránce představení mělo hovořit, v klubech (měl by znova být i klub scénografů) a také časopis Amatérská scéna by se měla víc a opravdu soustavně výchovou výtvarníků i osvětlovačů zabývat.

Tyto problémy, o kterých jsme hovořili se však více a ve větší míře týkají menších souborů — vesnických i městských, kde režisér je zároveň i výtvarníkem a technikem. Není to tedy většinou problematika souborů, účastníci se JH, ale objasnění některých otázek jevištního výtvarnictví by jistě členové jednotlivých klubů přivítali.

(Hovořili jsme s Pavlem Horou)

KŘÍŽOVKA S TAJENKOU PRO VOLNÉ CHVÍLE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A																	
B																	
C																	
D																	
E																	
F																	
G																	
H																	

Vodorovně: A) české město - zábava - „Blaník“ Jiráskova kraje - část těla - žvást (hanácky), B) sice - mořská pláž - Čapkovo drama - citoslovce pobídnutí - matka Romula a Réma, C) ukaz. zájmeno - první díl tajenky - sibiřská řeka, D) ženské jméno (hovorově) - věnuje - nejdelší řeka na světě - předložka - žirafa z Plachtova románu, E) staročeské zájmeno - druhý díl tajenky - zkratka koňské síly, F) část úst - indonézský ostrov - citoslovce tipání - útok - mys, G) beduinský plášť - skalní výběžek do moře - rodový znak - velký kombinát na Slovensku - arabské mužské jméno, H) třetí díl tajenky.

Svisle: 1) víkendové obydlí - arménská řeka, 2) univerzitní město v Anglii - obloha (lid.), 3) Boženy se týkající (lidově) - hádanka, 4) citoslovce upozornění - nebo - okončatina, 5) cizí ženské jméno - citoslovce nabídnutí (lidově), 6) město v Jugoslávii - pravý - obruba 7) lodní zatížení - japonský záliv, 8) je prvek zn. U - slovesná koncovka - snížená nota E, 9) zn. ruthenia - okrádá - karetní výraz, 10) dravý pták - zkratka národního podniku - citoslovce bzučení, 11) ucházející - citoslovce pochopení, 12) plane - české město - přezývka, 13) ranní vlaha - kordilerská lama, 14) český hudební skladatel - zemědělská plodina - poznávací zn. našich letadel, 15) Prus (lidově) - vada, 16) cizí mužské jméno - pokojová rostlina, 17) přítok Volhy - úřední akt (spis).

Ná p o v ě d a . F) Bali - 1(Aras - 6) Ada - 13) pako.

Rozluštění v příštím čísle

Autor Jiří Šmíd

Piší nám . . .

Byl to dobrý nápad, říkají účastníci sešlosti, o které vám chci napsat. Ve Zbečnicku se sešli ochotníci severočeského kraje, účastníci Jiráskova Hronova, aby si družně pohovořili o svých problémech. Program byl sice improvizován, ale bylo toho hodně, co si členové různých souborů chtěli mezi sebou říci. Hovořilo se i o problémech, bolestech a nezdarech souborů, právě tak jako o zážitcích a úspěších. Dokonce se k reprezentantům z okresu Most přihlásil jejich bývalý spolupracovník, který také dlí na letošním divadelním festivalu.

Na této schůzce došlo k usnesení, že se severočeští ochotníci sejdou opět na 38. JH k nové schůzce.

Je vidět, že mezi amatéry jsou vytvářena společným zájmem o divadlo silná pouta, která jsou nejen příčinou nových přátelských vztahů mezi jednotlivými soubory, ale i závazkem k ještě zajímavější a opravdu tvůrčí práci. I my se těšíme s ochotníky severočeského kraje na 38. JH na shledanou!

DNES

13.00 hodin Rozloučení se souborem Střední zemědělsko-technické školy v Breznici.

JIRÁSKOVO DIVADLO

17.00 a 20.30 hodin
Peter Chilver:
DEVĚT SKANDÁLŇICH
PŘÍBĚHŮ DICKA TURPINA
Anglický divadelní soubor
Haverling youth theatre group.

23.00 hodin Beseda patronů se souborem.

20.00 hodin Uvítání souborů z Bratislavy a Českých Budějovic (patron Těpna 6, 7, 10).

MALÉ PODIUM

20.30 hodin
Koncert Komorního orchestru
H. Wihana, JKP Police n. Met.

ZK MAJ SLÁVIE

21.00 hodin Společenský večer.

ZPRAVODAJ 37. JH. Číslo 5. - 16. 8. 1967
Petr Průša, Alice Židlická.
Tiskne: MTZ, provoz Hronov.
Cena 50 hal. N-05*71613

